

kancelarie rp

kancelarierp.pl

Kancelarie RP to nowa jakość w usługach prawnych. Sieć prawna zrzesza dynamicznie rozwijające się, w pełni niezależne kancelarie ze wszystkich województw, a doświadczeni specjaliści udzielają kompleksowej pomocy prawnej.

Powrót na drogę po odbyciu połowy kary

RUCH DROGOWY | Ktoś, wobec kogo orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów przy spełnieniu określonych warunków ma możliwość ubiegania się o kierowanie pojazdem wyposażonym w blokadę alkoholową.

PAULINA MUCHA

Ustawodawca wyszedł naprzeciw kierowcom wobec których orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów wprowadzając przepisem art. 182a kodeksu karnego wykonawczego możliwość zmiany wskazanego środka karnego poprzez orzeczenie dalszego wykonywania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów niewyposażonych w blokadę alkoholową. Jednak skorzystanie z tej możliwości wiąże się ze spełnieniem ściśle określonych warunków oraz pozytywnej prognozy kryminologicznej.

RZECZPOSPOLITA

TYDZIEŃ TEMU PISALIŚMY O:

Jacek Ziemiński: Już dawno minął czas na dostosowanie treści statutów spółdzielni mieszkaniowych do nowych przepisów oraz zgłoszenie tego faktu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Artykuł dostępny:

kancelarierp.pl/baza-wiedzy

Decydujące znaczenie ma okres wykonywania zakazu oraz postawa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, a także zachowanie w okresie wykonywania zakazu uzasadniające przekonanie, że prowadzenie pojazdu przez taką osobę nie zagraża bezpieczeństwu w komunikacji.

Warunek temporalny

Ściśle określono okres, który musi upłynąć zanim możliwe stanie się zmniejszenie represyjności środka zakazu prowadzenia pojazdów. I tak zakaz prowadzenia pojazdów musi być wykonywany przez okres co najmniej połowy orzeczonego wymiaru. Upływ co najmniej 10 lat jest natomiast koniecznym warunkiem w przypadku środka orzeczonego dożywotnio co ma miejsce, gdy sprawca prowadząc pojazd w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub powodując katastrofę w ruchu, doprowadził do śmierci innej osoby lub ciężkiego uszczerb-

ku na jej zdrowiu lub powodując wypadek w ruchu był w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia, a także w przypadku ponownego skazania osoby w powyższych warunkach.

Pozytywna prognoza

Kolejnym warunkiem ewentualnej modyfikacji środka karnego jest stwierdzenie pozytywnej oceny kryminologicznej, polegającej na uzasadnionym przekonaniu, iż prowadzenie pojazdu przez skazanego nie zagraża bezpieczeństwu w komunikacji, do którego to przekonania sąd dochodzi w następstwie oceny postawy, właściwości i warunków osobistych sprawcy, a także jego zachowania w czasie wykonywania zakazu. Sąd dokonując takiej oceny bierze pod uwagę m.in. wyrażoną skruchę, stan zdrowia oraz rodzinny, przestrzeganie porządku prawnego, zaniechanie spożywania alkoholu. Wymagane do dokonania oceny infor-

macje zbierane są poprzez kuratora sądowego w drodze wywiadu środowiskowego, bądź pozyskiwane od Policji.

Fakultatywność orzeczenia

Spełnienie obu warunków nie powoduje jednak po stronie sądu obowiązku orzeczenia o dalszym wykonywaniu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów niewyposażonych w blokadę alkoholową. Decyzja sądu ma charakter fakultatywny. W razie uwzględnienia wniosku, kierowanego do sądu, który orzekł o zakazie prowadzenia pojazdów, sąd postanawia, że zakaz prowadzenia pojazdów dotyczy tylko tych niewyposażonych w blokadę alkoholową. Nie ulega zmianie okres, na który orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów, jest on odpowiedni dla zakazu prowadzenia pojazdów niewyposażonych w blokadę alkoholową. Następnie sąd kieruje odpis postanowienia właściwemu organowi administracji rządo-

wej lub samorządu terytorialnego właściwego według miejsca zamieszkania skazanego, by ten wydał decyzję o przywróceniu utraconego uprawnienia do kierowania pojazdami, z tym że w ograniczonym zakresie. Z kolei w przypadku oddalenia wniosku skazanemu przysługuje zażalenie na postanowienie sądu.

Uchylenie orzeczenia

Jeżeli w czasie wykonywania zakazu prowadzenia pojazdów w omawianej postaci skazany rażąco naruszył porządek prawny w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności popełnił przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, sąd może uchylić wydane orzeczenie. Przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, nie stanowi jedynej formy naruszenia porządku prawnego skutkującej uchyleniem orzeczenia, jednakże uchylenie możliwe jest jedynie w przypadku dopusz-

czenia się przez sprawcę naruszenia podobnego rodzajem do przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przy czym musi ono być rażące.

Jak działa blokada

Blokada alkoholowa to urządzenie, którego rola sprostawa się do zapobiegania prowadzeniu pojazdów przez osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości. Dla uruchomienia pojazdu wyposażonego w blokadę konieczne jest wprowadzenie do urządzenia próbki powietrza o niższej zawartości alkoholu niż ustalona w przepisach wartość graniczna tj. 0,1 mg alkoholu w 1 dm³.

W przypadku wprowadzenia próbki o wyższej zawartości alkoholu niż dopuszczalna pojazd nie zostanie uruchomiony. ©

Autorka jest prawnikiem, Przędka Robaszkiewicz Kancelaria Radców Prawnych sp.j.

Praca zamiast sankcji pieniężnej

KARY

Zamiana kary grzywny powinna być możliwa jedynie po bezskuteczności egzekucji ze wszystkich prawnie dopuszczalnych sposobów jej prowadzenia.

Institucja zamiany grzywny na prace społeczne wzbudzała i wzbudza sporo kontrowersji, gdyż przepisy niejednoznacznie wskazują okoliczności zamiany, w szczególności w zakresie bezskuteczności egzekucji. Institucja ta wprowadza odmienność i możliwość zamiany, jednakże sąd nie jest związany wnioskiem osoby skazanej w tym zakresie, gdyż sąd swobodnie w zakresie niezawisłości sędziowskiej podejmuje decyzję, po rozpatrzeniu wszelkich okoliczności konkretnej sprawy. Praca społeczna jest środkiem wolnościowym wykonania kary grzywny, bo należy pamiętać, iż w myśl treści przepisu art. 46 kodeksu karnego wykonawczego (k.k.w.) sąd zarządza zastępczą karę pozbawienia wolności, gdy orzeczona grzywna nie została zapłacona, a jej egzekucja okazała się bezskuteczna lub gdy z okoliczności sprawy wy-

nika, że byłaby ona bezskuteczna, a jednocześnie:

- skazany nie wyraził zgody na wykonywanie pracy społecznie użytecznej albo uchylił się od jej wykonania,
- zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną jest niemożliwa lub niecelowa.

Przesłanki orzeczenie

Wydanie przez sąd pozytywnego orzeczenia w zakresie uwzględnienia wniosku i zamiany kary grzywny na pracę społecznie użyteczną jest dopuszczalne, jeżeli są spełnione poniższe przesłanki:

- egzekucja kary grzywny okazała się bezskuteczna, ewentualnie z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna;
  - grzywna została orzeczona w wymiarze nieprzekraczającym stu dwudziestu stawek dziennych;
  - skazany uprzednio wyraził zgodę na taką zastępczą formę wykonania kary grzywny.
- Kontrowersje i wątpliwości wzbudza fakt bezskuteczności egzekucji, którą rozróżnić należy w dwóch sytuacjach:

- gdy skazany nie uiścił zasadzonej kary grzywny w jakimkolwiek zakresie, zanim wszczęto postępowanie egzekucyjne;
- gdy bezskuteczność egzekucji dotyczy jedynie części grzywny.

W pierwszym przypadku bezskuteczność egzekucji wystąpi wtedy, gdy komornik nie zdołał ściągnąć grzywny w całości, w drugim wtedy, gdy nie zdołał ściągnąć całości kwoty będącej przedmiotem polecenia egzekucyjnego. O bezskuteczności egzekucji przesądza nieściągnięcie w całości kwoty będącej przedmiotem postępowania egzekucyjnego. W konsekwencji - jeżeli poleceniem objęta była cała grzywna, to wówczas egzekucja będzie

nieskuteczna, gdy nie zostanie ona ściągnięta w całości. Z kolei gdy skazany uiścił część grzywny, a następnie wszczęto egzekucję, bezskuteczność będzie miała miejsce w przypadku nieściągnięcia całej kwoty wskazanej w poleceniu egzekucyjnym (W. Dadak, Grzywna samowolna..., s. 234-235, tak też Dąbkiewicz Krzysztof, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, wyd. IV Opublikowano: WKP 2018).

Problemy interpretacyjne

Prawo karne w bardzo małym zakresie skupia się na problemie bezskuteczności

egzekucji, gdyż jest to domena prawa cywilnego. Umożnienie egzekucji nie zamyka wierzytelności możliwości dochodzenia swoich należności od dłużnika. Umożnienie postępowania egzekucyjnego z powodu jego całkowitej lub częściowej bezskuteczności oznacza, iż aktualnie dłużnik nie posiada majątku, z którego możliwym jest przeprowadzenie przez komornika skutecznego postępowania egzekucyjnego. Wskazane jest ażeby możliwość zamiany kary grzywny została wprowadzona jedynie po bezskuteczności egzekucji ze wszystkich prawnie dopuszczalnych sposobów jej prowadzenia, a nie po ogólnym sformułowaniu bezskuteczności egzekucji. Jest to konieczne, gdyż to od wierzyciela zależy zakres prowadzenia egzekucji i z których składników majątku dłużnika ma ona być prowadzona, dlatego należy doprecyzować przepisy w tym zakresie, celem uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych. Brak jest rozwiązań sytuacji, gdy po zamianie grzywny na pracę społeczne, skazany częściowo uiści grzywnę. Wydaje się, że istnieje możliwość

zmniejszenia ilości godzin prac społecznych po częściowym uregulowaniu grzywny. Konieczne jest również doprecyzowanie przepisów w tym zakresie, nie pozostawiając zbyt szerokiego pola interpretacyjnego w sferze karnej.

Po uwzględnieniu wniosku przez sąd samo wykonywanie prac społecznych podlega ogólnym przepisom w tym zakresie, tj. nadzór sprawuje sąd rejonowy, w którego okręgu praca ma być wykonana, zaś czynności bezpośrednio z osobą skazaną wykonuje zawodowy kurator sądowy.

Analogiczna instytucja funkcjonuje w kodeksie wykroczeń, gdzie zgodnie z treścią przepisu art. 25 § 1 k.w., jeżeli egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna lub z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna, sąd może zamienić grzywnę na pracę społecznie użyteczną, określając czas jej trwania. Praca społecznie użyteczna trwa najkrócej tydzień, najdłużej 2 miesiące. ©

—Lukasz Robaszkiewicz radca prawny, Przędka Robaszkiewicz Kancelaria Radców Prawnych sp.j.